

UNIVERSITATEA "BABEȘ-BOLYAI"
FACULTATEA DE GEOGRAFIE
CATEDRA DE GEOGRAFIE UMANĂ

Probleme geografice globale și regionale

Cod: HCI5202

Număr de credite: 6

Specializarea: Istorie – Relații internaționale (magh.), anul II, sem. I.

Disciplina are caracter obligatoriu

Loc de desfășurare: Sala de Geografie Economică (curs), Laboratorul de Geografie Umană (lucrări).

Titular de disciplină: prof. dr. Benedek József, email: jozsef@geografie.ubbcluj.ro, ore de audiență: marți și joi, 8-10.

Bibliografie

1. Bathelt, H., Glückler, J. (2003) *Wirtschaftsgeographie*. Verlag Eugen Ulmer, Stuttgart.
2. Beck, U. (2005): *Mi a globalizáció?* [Ce este globalizarea?] Belvedere. Szeged.
3. Benedek J. (2000), *A társadalom térbelisége és térszervezése* [Spațialitatea societății și organizarea spațiului], Editura Risoprint, Cluj-Napoca.
4. Benedek, J. (2003): *Tér és regionalizálás* [Spațiu și regionalizare]. In: Süli-Zakar István (coord.): *A terület- és településfejlesztés alapjai*. 89-126. Budapest-Pécs. Dialóg Campus.
5. Bernek Á. (2002), *A globális világ politikai földrajza* [Geografia politică a lumii globale], Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
6. Brown, L. (1995): *Probleme globale ale omenirii*. Ed. Tehnică, București.
7. Cocean P. (2002), *Geografie regională*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
8. Golobics P. – Merza P. (2002), *Polarizálódó világgazdaság – nemzetközi együttműködés* [Polarizarea economiei mondiale – cooperare internațională], Pécsi Tudományegyetem, Természettudományi kar, Földrajzi Intézet, Pécs.
9. Haggett, P. (2006): *Geográfia. Globális szintézis* [Geografia. O sinreză globală]. Typotex, Budapest.
10. Illés I. (2002), *Közép- és Délkelet Európa az ezredfordulón. Átalakulás, integrációk, régiók* [Europa Centrală- și de Sud-Est la răscrucea dintre milenii. Transformare, integrare, regiuni]. Dialóg Campus kiadó, Budapest-Pécs.
11. Knox, P., Agnew, J. (1994): *The geography of the world economy*, Arnold, New York.
12. Krugman, P. (2000): Where in the World is the „New Economic Geography”? In: Gordon L. Clark, Maryann P. Feldman, Meric S. Gertler (ed.) *The Oxford Handbook of Economic Geography*. Oxford University Press.
13. Lengyel, I. (2003): Globalizáció, területi verseny és versenyképesség [Globalizare, competiție teritorială și competitivitate]. In: Süli-Zakar István (coord.): *A terület- és településfejlesztés alapjai*. 163-179. Budapest-Pécs. Dialóg Campus.
14. Matolcsy, Gy. (2000): *Növekedés és globalizáció* [Creștere și globalizare]. Kairosz Kiadó. Budapest.
15. Probáld F. (coord.) (2000), *Európa regionális földrajza* [Geografia regională a Europei], ELTE Eötvös kiadó, Budapest.
16. Storper, M. (2000): Globalization, Localization, and Trade. In: Gordon L. Clark, Maryann P. Feldmann, Meric S. Gertler (ed.): *The Oxford Handbook of Economic Geography*. Oxford University Press. 146-168.

17. Tóth, J. (2001) (coord.): *Általános társadalomföldrajz* [Geografie Umană Generală], I-II. Budapest-Pécs. Dialóg Campus.

Toată bibliografia este accesibilă la biblioteca Facultății de Geografie.

Medii educaționale: calculatoare, anuare statistice, toate asigurate de facultate în sala de seminar.

Descrierea disciplinei

Obiective: Conținutul cursului și tematica lucrărilor practice sunt în așa fel concepute încât să ofere o imagine de ansamblu despre problematicile geografice majore la două scări: global și regional. Disciplina este structurată în două blocuri distincte, diferențiate în funcția de scara abordării unor probleme geografice specifice. Astfel, la scara globală studenții urmează să cunoască acele procese spațiale care au efecte de mare intensitate și cu rază de acțiune îndepărtată: încălzirea globală, distribuția spațială inegală a unor resurse vitale pentru dezvoltare, globalizarea economică, urbanizarea și concentrarea spațială a activităților umane etc. Aceste procese se reflectă în mod specific la nivelul regiunilor, iar acest mod de reflectare, ilustrat prin analiza unor studii de caz corespunzătoare, constituie subiectul celei de-a doua părți a disciplinei. De asemenea, fiecare dintre aceste părți clarifică terminologia de specialitate și principalele categorii ale unor componente majore ale spațiului economic: centru, semiperiferie, periferie, orașe-global, regiune funcțională.

Competențe dobândite: cursul urmărește dobândirea unor informații generale despre o serie de procese spațiale globale, oferind studenților dobândirea capacității de a proiecta influențele acestor procese majore asupra unor regiuni specifice, precum și dezvoltarea capacității de înțelegere a mecanismelor de interacțiune dintre cele două nivele spațiale abordate: global și regional. De asemenea, cursanții se vor familiariza cu anumiți termeni geografici folosiți în context larg și în discursul cotidian, precum regiune, regionalizare, regionalism. Vor dobândi totodată îndemânarea de a diferenția tipurile de regiuni și de a delimita în spațiu regiuni pe baza unui set de criterii cu care operează geografia regională.

Metode utilizate: transmiterea informațiilor la curs are loc prin prezentări multimedia, interactiv acolo unde este posibil. Studenții au de pregătit, pe parcurs, o serie de lecturi, precum și o lucrare scrisă. Pe lângă metoda frontală studenții sunt implicați în discuții euristice, atât cursul cât și lucrările practice având la bază principiile didacticii comunicativ-critice. Pe lângă metoda inductivă, se folosește dezvoltarea gândirii deductive și critice. Transferul de cunoștințe se realizează împreună, respectiv după dobândirea unor cunoștințe de prelucrare automatizată a datelor cu specific de geografie umană.

Planificarea întâlnirilor, curs:

1. Clima și efectele încălzirii globale

Brown, L. (1995): *Probleme globale ale omenirii*. Ed. Tehnică, București.

2. Resursele naturale al Globului: resursele de apă și accesul la apă

Brown, L. (1995): *Probleme globale ale omenirii*. Ed. Tehnică, București.

3. Resursele energetice ale Globului. Resurse neregenerabile

Haggett, P. (2006): *Geográfia. Globális szintézis* [Geografia. O sinreză globală]. Typotex, Budapest.

4. Resursele energetice ale Globului. Resurse regenerabile

Haggett, P. (2006): *Geográfia. Globális szintézis* [Geografia. O sinreză globală]. Typotex, Budapest.

5. Urbanizare și dezvoltare. Orașele globale

Haggett, P. (2006): *Geográfia. Globális szintézis* [Geografia. O sinreză globală]. Typotex, Budapest.

Tóth, J. (2001) (coord.): *Általános társadalomföldrajz* [Geografie Umană Generală], I-II. Budapest-Pécs. Dialóg Campus.

6. Dimensiunea teritorială a globalizării economice. Organizarea economiei mondiale în categorii spațiale interdependente: centre, semiperiferii și periferii

Bathelt, H., Glückler, J. (2003) *Wirtschaftsgeographie*. Verlag Eugen Ulmer, Stuttgart.

Beck, U. (2005): *Mi a globalizáció?* [Ce este globalizarea?] Belvedere. Szeged.

Knox, P., Agnew, J. (1994): *The geography of the world economy*, Arnold, New York.

Lengyel, I. (2003): Globalizáció, területi verseny és versenyképesség [Globalizare, competiție teritorială și competitivitate]. In: Süli-Zakar István (coord.): *A terület- és településfejlesztés alapjai*. 163-179. Budapest-Pécs. Dialóg Campus.

7. Modelul Krugman al dezvoltării și diferențierii spațiale

Krugman, P. (2000): Where in the World is the „New Economic Geography”? In: Gordon L. Clark, Maryann P. Feldman, Meric S. Gertler (ed.) *The Oxford Handbook of Economic Geography*. Oxford University Press.

8. Disparități economice la scară globală

Bathelt, H., Glückler, J. (2003) *Wirtschaftsgeographie*. Verlag Eugen Ulmer, Stuttgart.

Tóth, J. (2001) (coord.): *Általános társadalomföldrajz* [Geografie Umană Generală], I-II. Budapest-Pécs. Dialóg Campus.

9. Delocalizările spațiale ale industriei și serviciilor. Spațiile economice noi

Knox, P., Agnew, J. (1994): *The geography of the world economy*, Arnold, New York.

Storper, M. (2000): Globalization, Localization, and Trade. In: Gordon L. Clark, Maryann P. Feldmann, Meric S. Gertler (ed.): *The Oxford Handbook of Economic Geography*. Oxford University Press. 146-168.

10. Stat-națiune sau regiune? Rolul spațiului în rescalarea relațiilor dintre stat și entitățile sub-statale

Bernek Á. (2002), A globális világ politikai földrajza, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. (p. 263-286).

Illés I. (2002), Közép- és Délkelet Európa az ezredfordulón. Átalakulás, integrációk, régiók. Dialóg Campus kiadó, Budapest-Pécs. (p. 107-116).

Süli-Zakar István (coord.): A terület- és településfejlesztés alapjai. 89-126. Budapest-Pécs. Dialóg Campus. (p. 127-135)

11. Teorii ale regiunii, regionalism și dezvoltare regională

Tóth J., Pap N. (2002), Rajon- és régióelméletek, in: Tóth J. (coord.), *Általános társadalomföldrajz II.*, Dialóg Campus, Studia Geographica, Budapest-Pécs. (p. 289-300).

12. Rolul integrării economice internaționale în dezvoltarea regională

Golobics P. – Merza P. (2002), Polarizálódó világgazdaság – nemzetközi együttműködés, Pécsi Tudományegyetem, Természettudományi kar, Földrajzi Intézet, Pécs, (p. 73-107).

13. Regiuni frontaliere și cooperare transfrontalieră

Illés I. (2002), Közép- és Délkelet Európa az ezredfordulón. Átalakulás, integrációk, régiók. Dialóg Campus kiadó, Budapest-Pécs. (p. 275-354).

Süli-Zakar I. (2003), A Kárpátok Eurorégió interregionális szövetség tíz éve, Debrecen. (p. 59-95).

14. Cooperarea interregională în Europa

Golobics P. – Merza P. (2002), Polarizálódó világgazdaság – nemzetközi együttműködés, Pécsi Tudományegyetem, Természettudományi kar, Földrajzi Intézet, Pécs, (p. 109-123).

Planificarea întâlnirilor de seminarii:

1. Ascensiunea de la statutul de periferie la cel de semiperiferie. Studiu de caz: Asia de Sud-Est.
2. Relația resurse – dezvoltare. Studiu de caz: Golful Persic (Emiratele Arabe Unite, Qatar, Bahrein).
3. Tipuri de regiuni și metode de regionalizare.
Benedek J. (2000), A társadalom térbelisége és térszervezése, Editura Risoprint, Cluj-Napoca. (p. 61-93).
Cocean P. (2002), Geografie regională, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca. (p. 75-91).
4. Regionalism și minorități naționale în Europa.
Probáld F. (coord.) (2000), Európa regionális földrajza, ELTE Eötvös kiadó, Budapest. (p. 109-113).
5. Procesul de regionalizare, federalism și descentralizare teritorială ale unor state europene și rolul acestora în dezvoltarea regională: modelul german, italian, maghiar și român.
Probáld F. (coord.) (2000), Európa regionális földrajza, ELTE Eötvös kiadó, Budapest. (p. 243-285).
Süli-Zakar István (coord.): A terület- és településfejlesztés alapjai, Budapest-Pécs. Dialóg Campus. (p. 153-157)
6. Modele aplicative ale dezvoltării regionale în Europa: Franța, Irlanda și Olanda.
Probáld F. (coord.) (2000), Európa regionális földrajza, ELTE Eötvös kiadó, Budapest. (p. 151-164, 207-213, 213-243).
7. Cooperarea transfrontalieră în Europa: modelul Euroregiunii Carpatice.
Süli-Zakar I. (2003), A Kárpátok Eurorégió interregionális szövetség tíz éve, Debrecen. (p. 95-256).

Mod de evaluare: Evaluarea cunoștințelor dobândite în cadrul orelor de curs și seminarii se face printr-un test final. De asemenea, se va lua în considerare procesul educațional în întregime ei, dezvoltarea competențelor, formarea gândirii geografice respectiv a implicării la întregul proces educațional al fiecărui individ în parte.

Detalii organizatorice: prezența la cursuri nu este obligatorie, dar studenții care participă la discuțiile interactive de la cursuri, cei care își pregătesc lecturile obligatorii prevăzute pentru durata semestrului vor primi un bonus la evaluarea finală. Pregătirea unei lucrări (eseu) de maximum 4-5 pagini este obligatorie. Prezența la seminarii este obligatorie, numărul maxim de absențe nemotivate este de trei **doi**. Depășirea acestui quantum are ca și consecință excluderea de la examen. Recuperarea este posibilă pe baza unei programări prealabile cu titularul seminariilor și are loc după încheierea sesiunii, dar înainte de sesiunea de reexaminare. Contestația notei finale obținute are loc în termen de 48 de ore de la afișarea acesteia. Frauda la examen se penalizează cu excluderea de la acesta. Plagiatul la lucrările elaborate atrage excluderea de la prima sesiune de examene și poate atrage și alte sancțiuni, în funcție de decizia consiliului profesoral.